

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. M. L.**, zastoupený JUDr. Zbyškem Kordačem, LL.M. et LL.M., advokátem, sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, sídlem třída Kpt. Jaroše 1926/7, Brno, **za účasti:** O2 Czech Republic a.s., sídlem Za Brumlovkou 266/2, Praha 4, zastoupená JUDr. Ing. Petrem Přecechtělem, advokátem, sídlem Klimentská 1207/10, Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 26. 11. 2019, č. j. ÚOHS-R0137/2019/IN-32446/2019/310/MCe, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2022, č. j. 29 A 9/2020-105,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce požádal o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), konkrétně o poskytnutí rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2019, č. j. ÚOHS-S109/2011/DP-02225/2019/830/JVj

(dále jen „požadované rozhodnutí“). V tomto rozhodnutí žalovaný dospěl k závěru, že ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-S109/2011/DP nebylo prokázáno porušení § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o ochraně hospodářské soutěže“), osobou zúčastněnou na řízení - společností O2 Czech Republic a.s., spočívající ve zneužití dominantního postavení na trhu velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací v pevném místě pomocí kovového vedení na území České republiky a na trhu velkoobchodního přístupu k účastnickému kovovému vedení v pevném místě na území České republiky tím, že by v období od 1. ledna 2005 do 31. prosince 2014 stanovila a uplatňovala rozpětí (marže) mezi svými velkoobchodními cenami (účtovanými soutěžitelům za služby zprostředkování přístupu ke službám sítě internet prostřednictvím širokopásmových xDSL a zpřístupnění účastnického kovového vedení) a svými maloobchodními cenami za služby xDSL (účtovanými koncovým zákazníkům), které by nebylo dostatečné k tomu, aby umožnilo jejím konkurentům efektivně soutěžit při poskytování přístupu ke službách sítě internet prostřednictvím širokopásmových technologií xDSL koncovým zákazníkům v České republice.

[2] Rozhodnutím ze dne 19. 7. 2019, č. j. ÚOHS-V0104/2019/IN-19027/2019/130/JHv, žalovaný žádost o poskytnutí požadovaného rozhodnutí odmítl dle § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. s odůvodněním, že požadované rozhodnutí obsahuje obchodní tajemství.

[3] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí rozklad. V průběhu řízení žalovaný přípisem ze dne 10. 9. 2019 sdělil žalobci, že v mezidobí bylo požadované rozhodnutí zveřejněno na jeho webových stránkách (v anonymizované podobě, přičemž anonymizovány byly údaje představující obchodní tajemství), a žalobci byl poskytnut příslušný odkaz. Žalobce na uvedený přípis reagoval doplněním rozkladu, v němž namítal, že v požadovaném rozhodnutí bylo ve zveřejněné podobě anonymizováno příliš mnoho údajů, včetně těch, které obchodním tajemstvím býti nemohou.

[4] Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku předseda žalovaného podaný rozklad zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Souhlasil se žalobcem, že v případě obchodního tajemství je nutno posuzovat jeho dílčí znaky ve smyslu § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, které musejí být naplněny kumulativně. Poukázal na náročnost procesu určování rozsahu obchodního tajemství a připomněl, že k němu dochází ve spolupráci s dotčeným soutěžitelem (v daném případě s osobou zúčastněnou na řízení – pozn. soudu). Anonymizované údaje byly rozděleny do tří skupin: (1) kategorie závazků, ke kterým účastník řízení v rámci správního řízení před prvním stupněm přistoupil či jejich přistoupení navrhl; (2) časové údaje v jednotkách měsíců či let, jež indikují určité finanční či účetní údaje, jako např. dosažení příjmů za určité časové období nebo stanovení cen poskytovaných služeb za tato období; a (3) kategorie, kterou tvoří např. údaje o použitých metodách výpočtu údajného stlačování marží, ale také odhad nákladů či způsob výpočtu a účtování jednotlivých služeb daného soutěžitele, informace o skladbě a struktuře nákladů či zákaznické základny a další účetní informace, které bylo nutné opatřit za účelem posouzení tvrzeného zneužití soutěžitelova dominantního postavení. Ve vztahu ke každé z těchto skupin předseda žalovaného přezkoumal naplnění jednotlivých dílčích znaků obchodního tajemství ve smyslu § 504 občanského zákoníku, přičemž dospěl k závěru, že u všech tří skupin údajů byly naplněny znaky obchodního tajemství, a tedy bylo důvodné jejich vynětí (anonymizace) ze zveřejněné podoby žalobcem požadovaného rozhodnutí.

pokračování

[5] Žalobce napadl rozhodnutí předsedy žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Brně rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Krajský soud dospěl ve shodě s předsedou žalovaného k závěru, že žalovaný neměl paušálně odmítnout poskytnutí celého požadovaného rozhodnutí, ale měl žalobci zpřístupnit ty jeho části, které obchodní tajemství neobsahovaly. Krajský soud se poté na základě uplatněných námitek zabýval posouzením jednotlivých znaků obchodního tajemství (zajištění utajení, konkurenční významnost, určitost, nedostupnost v příslušných obchodních kruzích, spojení s obchodním závodem a ocenitelnost). Dle krajského soudu judikatura sice obecně akcentuje potřebu širokého přístupu ke zveřejňování rozhodnutí žalovaného s tím, že jakékoli omezení práva na informace je nutno vykládat restriktivním způsobem. S přihlédnutím k souvislostem nyní řešeného případu a výslovné úpravě obsažené v § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. však krajský soud zdůraznil přístup souladný s legitimním cílem dotčené právní úpravy, jímž je ochrana obchodního tajemství a právo soutěžitelů na jeho nezveřejnění.

II. Kasační stížnost a podaná vyjádření

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž namítal, že krajský soud se nevypořádal s veškerou jeho argumentací, zejména s tím, zda anonymizované údaje obsažené v příslušných částech textu zveřejněné podoby požadovaného rozhodnutí (citovaných v žalobě) mohou tvořit obchodní tajemství. Dle stěžovatele krajský soud znaky obchodního tajemství ve vztahu ke všem anonymizovaným údajům posuzoval izolovaně a bez souvztažnosti. Stěžovatel krajskému soudu rovněž vytýkal, že pouze převzal kategorizaci anonymizovaných informací provedenou žalovaným, čímž napadený rozsudek zatížil nepřezkoumatelností. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku stěžovatel spatřoval rovněž v hodnocení znaků obchodního tajemství jako hypotetických a dalších znaků, z nichž konkretizoval ocenitelnost, jako nedostatečně odůvodněných. Dále stěžovatel namítal, že krajský soud opomněl vyhodnotit objektivní stránku zajišťování utajení informací osobou zúčastněnou na řízení a nesprávně akcentoval jejich pouhé označení jako utajovaných. Ve vztahu ke znaku konkurenční významnosti stěžovatel nesouhlasil s presumováním její pravděpodobnosti a zároveň namítal, že se krajský soud nevypořádal se závěry rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“), který se zabýval ochranou údajů starších pěti let. Za absurdní stěžovatel označil závěry krajského soudu, že znak určitosti může naplňovat i informace o tom, které údaje nejsou sledovány.

[7] Předseda žalovaného se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. Poukázal na to, že v požadovaném rozhodnutí bylo anonymizováno množství informací, které byly rozřazeny do jednotlivých kategorií, k nimž bylo zvlášť provedeno posouzení naplnění veškerých znaků obchodního tajemství. Ve shodě s krajským soudem připomněl, že vůle osoby zúčastněné na řízení utajovat konkrétní informace jako obchodní tajemství byla pouze výchozím bodem pro zkoumání, zda došlo k naplnění dalších znaků obchodního tajemství.

[8] Dle vyjádření osoby zúčastněné na řízení se krajský soud v napadeném rozsudku vypořádal se všemi námitkami uplatněnými v žalobě, mezi nimiž však chyběla výtku směřující proti rozdělení anonymizovaných údajů do tří kategorií. Totéž platí dle osoby zúčastněné na řízení i pro námitku nezjišťování faktického zajišťování utajení anonymizovaných informací. Ke stěžovatelem odkazovanému rozhodnutí SDEU osoba

zúčastněná na řízení zdůraznila, že kontext případu posuzovaného SDEU byl odlišný od nyní souzené věci. Z uvedených závěrů nadto neplyne, že by informace starší 5 let již nemohly tvořit obchodní tajemství. Osoba zúčastněná na řízení rovněž připomněla, že část informací, které označila za obchodní tajemství, žalovaný po vyhodnocení jednotlivých definičních znaků za obchodní tajemství neuznal, a tedy je neanonymizoval.

[9] V reakci na podaná vyjádření stěžovatel v replice zdůraznil nutnost naplnění znaku utajení informace jejich skutečným utajováním. Poukázal na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/943 ze dne 8. června 2016 o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním, a také na závaznost judikatury SDEU. Ke konkurenční významnosti informací starších pěti let upozornil, že krajský soud toliko uvedl, proč by tyto údaje mohly být konkurenčně významné, konkrétně však tuto otázku neposoudil. Stěžovatel se dožadoval co nejširšího přístupu k informacím, dle jeho názoru omezování tohoto práva musí být vykládáno restriktivně. Zároveň doplnil, že námitku nedostatečného zjištění otázky skutečného utajení anonymizovaných informací uvedl již v žalobě a v jejím doplnění.

[10] K replice stěžovatele podali svá další vyjádření předseda žalovaného i osoba zúčastněná na řízení, v nichž setrvali na dosavadních závěrech obsažených v dřívějších písemných podáních.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu, neboť pouze v případě přezkoumatelného soudního rozhodnutí lze posuzovat důvodnost uplatněných námitek. O nepřezkoumatelný rozsudek se může jednat v případě nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou považována taková rozhodnutí, z jejichž odůvodnění není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (např. již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost lze obecně považovat taková rozhodnutí soudu, z jejichž výroku nelze zjistit, jak soud ve věci rozhodl, případně je-li jeho výrok s odůvodněním vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).

[13] Nejvyšší správní soud zároveň připomíná, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která Nejvyššímu správnímu soudu znemožňuje napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35).

[14] V souzené věci je z odůvodnění napadeného rozsudku zřejmé, že krajský soud reagoval na veškeré žalobní body vymezené stěžovatelem a přezkoumatelně se s nimi

pokračování

vypořádal. Nejvyšší správní soud připomíná, že soudy nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jak v této souvislosti vyslovil Ústavní soud již v nálezu ze dne 12. 2. 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08, „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém“ (viz též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43, nebo ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 As 153/2014-108). Krajský soud se v napadeném rozsudku podrobně věnoval hodnocení naplnění jednotlivých znaků obchodního tajemství u údajů, které byly v požadovaném rozhodnutí anonymizovány, a Nejvyššímu správnímu soudu nic nebrání napadený rozsudek věcně přezkoumat.

[15] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku stěžovatel spatřuje také v „nekritickém převzetí“ jednotlivých typových kategorií údajů spadajících pod obchodní tajemství, které provedla osoba zúčastněná na řízení a z níž ve své rozhodovací činnosti vycházel žalovaný. Je-li předmětem soudního přezkumu zákonnost vydaného správního rozhodnutí žalovaného, nelze krajskému soudu vytýkat, že při jeho přezkumu vycházel z toho, jak toto rozhodnutí naplnění znaků obchodního tajemství vymezilo. Tím spíše v situaci, kdy stěžovatel proti tomuto způsobu kategorizace anonymizovaných údajů tvořících obchodní tajemství v žalobě žádnou námitku nevznášel a vůbec tuto kategorizaci nerefletoval, přestože mu rozřazení údajů do tří typových kategorií bylo známo a nic mu nebránilo proti němu uplatnit nesouhlas. Krajskému soudu proto nelze až v kasační stížnosti vytýkat, že se nevypořádal s něčím, co stěžovatel v žalobě výslovně nerozporoval. V souladu s dispoziční zásadou, jíž je řízení před správními soudy ovládáno, je to žalobce (zde stěžovatel), kdo vymezuje předmět soudního přezkumu, a důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nesprávné.

[16] Nad rámec výše uvedeného nicméně Nejvyšší správní soud doplňuje, že typové vymezení požadovaných informací a následně odůvodnění uplatnění jednotlivých znaků obchodního tajemství v rámci tohoto typového vymezení je plně v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, na kterou v napadeném rozsudku (viz bod 46) odkázal i krajský soud. V rozsudku ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 As 155/2015-195, Nejvyšší správní soud k této otázce vyslovil, „že po typovém vymezení požadované informace stačí uvést, v čem konkrétně je spatřováno naplnění znaků obchodního tajemství (...)“. Judikatura tedy připouští možnost povinného subjektu sloučit anonymizované informace (označené jako obchodní tajemství) do určitých typových kategorií, které budou následně podrobeny analýze, zda údaje zahrnuté pod tyto kategorie skutečně kumulativně naplňují podmínky obchodního tajemství. V zásadě je možno konstatovat, se jedná o formu shrnutí většího množství informací pod jednu obecnou kategorii, která se vyznačuje určitou podobností údajů do ní zahrnutých, nároky kladené na jejich odůvodnění však zůstávají totožné. Není přitom důležité, jak se jednotlivé kategorie nazývají (jsou-li ve vztahu k obsaženým informacím alespoň rámcově relevantní), nýbrž jaké údaje pod sebou sdružují a zda na ně lze odůvodnění podmínek obchodního tajemství vztáhnout. Žalovaný a krajský soud uvedeným způsobem v předchozím řízení postupovali.

[17] Namítal-li stěžovatel, že měl krajský soud pro nepřezkoumatelnost zrušit rozkladové rozhodnutí předsedy žalovaného, a sice s odůvodněním, že požadované rozhodnutí bylo natolik anonymizováno, že jsou některé jeho části zcela nesrozumitelné, případná nesrozumitelnost požadovaného rozhodnutí bez dalšího nečiní nesrozumitelným

rozhodnutí předsedy žalovaného o rozkladu. Pokud ze zveřejněné podoby požadovaného rozhodnutí s ohledem na anonymizaci nevyplyvají některé dílčí informace či souvislosti, netýká se taková okolnost bez dalšího i přezkoumatelnosti rozhodnutí předsedy žalovaného. Krajský soud tedy správně z tohoto důvodu ke zrušení rozhodnutí předsedy žalovaného o rozkladu nepřistoupil.

[18] K věci samé Nejvyšší správní soud uvádí, že mezi účastníky řízení je veden spor o to, zda žalovaný poskytl stěžovateli k jeho žádosti informace (požadované rozhodnutí) v zákonném rozsahu, s čímž souvisí otázka správnosti posouzení naplnění znaků obchodního tajemství u těch informací, které byly ve zveřejněné podobě požadovaného rozhodnutí anonymizovány.

[19] Podle § 504 občanského zákoníku *obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastníky zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.*

[20] Dle § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. platí, že *pokud je požadovaná informace obchodním tajemstvím, povinný subjekt ji neposkytne.*

[21] Pro přiznání ochrany informacím jako obchodnímu tajemství, jež jsou vyňaty z povinnosti poskytování informací dle citovaného § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., je třeba, aby byly kumulativně naplněny všechny výše citované podmínky stanovené v § 504 občanského zákoníku.

[22] Stěžovatel v kasační stížnosti zpochybnil správnost hodnocení naplnění znaku *zajištění utajení*. Dle stěžovatele je nesprávný závěr krajského soudu, který měl dle stěžovatelova názoru tento znak za naplněný již tím, že původce (osoba zúčastněná na řízení) označila informaci za utajenou (vyjádřila vůli informaci utajovat). Současně se stěžovatel domníval, že v návaznosti na toto nesprávné akcentování vůle krajský soud bez dalšího považoval za naplněné i všechny další zákonné znaky. Stěžovatel však závěry vyslovené krajským soudem interpretuje zavádějícím způsobem.

[23] Krajský soud k tomuto znaku obchodního tajemství v bodech 50 a 51 odůvodnění napadeného rozsudku správně poukázal na skutečnost, že pouhé označení informace za obchodní tajemství a vyjádření vůle k jejímu utajení nepostačuje k tomu, aby požadovaná informace nebyla s odkazem na § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. poskytnuta. Dle krajského soudu je povinný subjekt povinen vždy zkoumat, zda informace označená jako obchodní tajemství skutečně splňuje všechny náležitosti (znaky) obchodního tajemství. Současně krajský soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které je prioritní, aby podnikatel, který chce určité skutečnosti chránit jako obchodní tajemství, sám tyto informace aktivně označil (viz k tomu již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 7 As 24/2007-106). Krajský soud tedy správně vycházel z toho, že vůle po utajení představuje výchozí bod pro zkoumání existence obchodního tajemství, bez níž nelze o obchodním tajemství a nutnosti je utajovat vůbec hovořit. Stěžovatel ovšem v této souvislosti účelově vytrhává z kontextu jednotlivé body odůvodnění napadeného rozsudku, z nichž zároveň nesprávně vyvozuje, že žalovaný a krajský soud přiznali ochranu

pokračování

konkrétním informacím jako obchodnímu tajemství výhradně na základě tohoto definičního znaku (znaku utajení).

[24] Z obsahu předloženého soudního spisu zároveň vyplývá, že v žalobě (ani v jejím doplnění) stěžovatel ve vztahu k tomuto znaku obchodního tajemství vůbec nenamítal, že žalovaný nezohledňoval objektivní stránku definičního znaku utajení, tedy že osoba zúčastněná na řízení odpovídajícím způsobem nezajišťovala faktické úkony za účelem utajení konkrétních informací. Žalobní námitka se omezovala toliko na to, že žalovaný bez dalšího považoval za rozhodující vůli osoby zúčastněné na řízení, z níž „automaticky“ dovozoval naplnění dalších znaků obchodního tajemství. Jak ovšem bylo uvedeno výše, krajský soud stěžovateli správně vysvětlil, že celý text odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí svědčí o tom, že se předseda žalovaného podrobně zabýval též naplněním dalších definičních znaků obchodního tajemství, přičemž vůli osoby zúčastněné na řízení konkrétní typ informací a údajů chránit považoval toliko za výchozí bod pro další úvahy stran naplnění dalších znaků obchodního tajemství.

[25] Namítá-li tedy stěžovatel až v kasační stížnosti, že sporná informace musí být zkoumána ve smyslu jejího skutečného utajení, tj. zda k ní osoba zúčastněná na řízení fakticky přistupovala jako k utajené informaci a zda byla patřičně chráněna, jedná se o námitky nové, v žalobě tímto způsobem neformulované a neuplatněné. Námitkami, které nebyly uplatněny již v řízení před krajským soudem, a tedy ani podrobeny soudnímu přezkumu krajským soudem, se Nejvyšší správní soud zabývat nemůže, neboť jsou nepřipustné [§ 104 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Stěžovateli přitom nic nebránilo uvedeným způsobem žalobní námitku formulovat již v žalobě, neboť naplnění tohoto znaku obchodního tajemství (zajištění utajení dotčených informací) jsou věnovány body 26 a 27 odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. To však stěžovatel neučinil, přičemž v této souvislosti pod bodem VII repliky nepatřičně argumentuje, že tak dříve učinit nemohl, neboť namítaná skutečnost před vydáním napadeného rozsudku nenastala.

[26] Ke stěžovatelem zpochybňovanému hodnocení naplnění znaku konkurenční významnosti (konkrétně zpochybňování koncepce pravděpodobnosti konkurenční významnosti) krajský soud vycházel z komentářové literatury, dle které *„konkurenční významnost je kritériem relačním, které předpokládá srovnání soutěžního postavení vlastníka obchodního závodu s jinými subjekty. To ale v situaci, kdy má vlastník obchodního závodu zajišťovat utajení obchodního tajemství, může být obtížné. Jak se má totiž posuzovat, zda jsou skutečnosti konkurenčně významné, když jsou neběžné a ještě navíc mají být tajné? Aby se předešlo tomuto interpretačnímu problému, je třeba říci, že konkurenční významností se rozumí pouze "pravděpodobná konkurenční významnost". Tedy jde o takové neběžné skutečnosti, u nichž se lze důvodně domnívat, že zakládají lepší postavení vlastníka obchodního závodu na trhu (resp. v hospodářské soutěži). Tomuto výkladu by ostatně odpovídala i dikce čl. 39 odst. 2 písm. b) Dohody TRIPS ("mají komerční hodnotu proto, že jsou tajné")* (KOUKAL, P., LASÁK, J. § 504 [Obchodní tajemství]. In: LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část* (§ 1 - 654). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, str. 1784).

[27] Byť v některých případech může být naplnění tohoto kritéria zřejmé „na první pohled“, v jiných situacích (jako tomu bylo v nyní souzené věci ochrany hospodářské soutěže) by vyžadovalo podrobné srovnání napříč relevantním trhem, přičemž i v takovém

případě by výsledek odpovídal spíše predikci či hypotéze než získání přímého důkazu. V projednávaném případě přitom žalovaný a krajský soud nezaložili své závěry o naplnění tohoto definičního znaku obchodního tajemství toliko na obecném hodnocení, že by některé (zcela nekonkrétní) informace mohly být konkurenčně významné. Právě naopak, žalovaný k jednotlivým vymezeným kategoriím údajů uvedl, čeho konkrétně se týkaly, a popsal, v čem spočívá jejich potenciál z hlediska poskytnutí konkurenční výhody (avšak pouze do té míry, aby současně dostal požadavku na jejich ochranu a utajení).

[28] Z judikatury Nejvyššího soudu v této souvislosti vyplývá (viz např. již rozsudek ze dne 2. 2. 2005, sp. zn. 21 Cdo 1874/2004), že „*konkurenčně významnými skutečnostmi mohou být např. seznamy zákazníků, dodavatelů, podnikatelské plány a strategie, cenové odhady, výrobní náklady, nejrůznější studie, informace z obchodních smluv, vzorníky, výrobní programy, nová technická řešení, technologické postupy a vzory, marketingové strategie, dokumentace apod. Obchodním tajemstvím může být např. i organizační změna u zaměstnavatele, který je podnikatelem*“. Obchodní tajemství pak mohou představovat i různé cenové kalkulace, kalkulace nákladů a výnosů (viz FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 464 a 465).

[29] Nejvyšší správní soud se taktéž ztotožňuje s hodnocením krajského soudu, že pro konkurenty dotčeného soutěžitele může být cenný rovněž soubor dat nasbíraný za delší časové období, který představuje bázi pro zhodnocení ekonomických výsledků minulých a na jejich základě i pro kvalifikovaný odhad výsledků budoucích. I takováto informační základna naplňuje kategorii pravděpodobné konkurenční významnosti, neboť seznámení se s ní může být pro konkurenty cenným zdrojem informací. Nelze tedy souhlasit se zjednodušujícím závěrem prosazovaným stěžovatelem, že dlouhodobý sběr dat o vlastní činnosti pozbývá po uplynutí doby několika let na významu, a že tedy po uplynutí určité konkrétní doby „automaticky“ informace povahu obchodního tajemství ztrácejí.

[30] Stěžovatel v této souvislosti namítal, že se krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku nevypořádal s odkazem na rozsudek SDEU ze dne 19. 6. 2018, C-15/16 ve věci *Baumeister*. Krajský soud však na uvedený rozsudek SDEU i stěžovatelovu argumentaci, že údaje starší pěti let již znaky obchodního tajemství nenaplňují, v odůvodnění reagoval (viz závěr bodu 57 odůvodnění). Hodnocení krajského soudu, dle kterého je stěžovatelův názor příliš paušalizující, nezohledňující skutkové okolnosti nyní souzené věci, nelze nic vytknout (viz dále). Samo rozhodnutí SDEU, které se týkalo výkladu čl. 54 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES o trzích finančních nástrojů, s předmětem nyní projednávané věci nijak nesouviselo, neboť vykládaná směrnice dopadá na podniky, jejichž obvyklým předmětem podnikání nebo činnosti je poskytovat investiční služby nebo vykonávat investiční činnost na profesionálním základě.

[31] V odůvodnění rozsudku ve věci C-15/16 nicméně SDEU vycházel ze své předchozí judikatury, konkrétně z rozsudku ve věci C-162/15P, v němž vyslovil, že „*informace, které byly v určité době tajné nebo důvěrné, avšak jsou starší pěti let, musí být z důvodu plynutí času v zásadě považovány za historické a z tohoto důvodu zbaveny tajné nebo důvěrné povahy, ledaže výjimečně účastník, který tuto povahu uplatňuje, prokáže, že navzdory svému stáří tyto informace stále představují zásadní znaky jejího obchodního postavení nebo postavení třetích osob. Tyto úvahy, které vedou k vyvratitelné domněnce, jsou platné jak v kontextu žádostí o důvěrné zacházení ve vztahu k vedlejším účastníkům v rámci žaloby před unijními soudy, tak v kontextu*

pokračování

žádostí o zachování důvěrnosti za účelem zveřejnění, ze strany Komise, rozhodnutí konstatujícího porušení práva hospodářské soutěže“. K takto vysloveným závěrům krajský soud v napadeném rozsudku správně upozornil, že je nelze vykládat paušálně bez zohlednění toho, jaký typ informace či informací je v té které věci předmětem sporu. Samo citované rozhodnutí konstruuje vyvratitelnou domněnku, že informace budou nadále chráněny v těch případech, kdy i navzdory svému stáří představují zásadní znaky obchodního postavení dotčených subjektů.

[32] Rovněž ze směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/943 ze dne 8. června 2016 o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním, na kterou stěžovatel odkazoval, vyplývá (viz preambule – recitály 6 a 7), že *„bez ohledu na dohodu TRIPS [rozuměj Dohodu o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví] existují v právních předpisech členských států významné rozdíly, pokud jde o ochranu obchodních tajemství před neoprávněným získáním, využitím nebo zpřístupněním jinými osobami. Ne všechny členské státy přijaly vnitrostátní definice obchodního tajemství nebo jeho neoprávněného získání, využití nebo zpřístupnění, takže rozsah ochrany není snadno pochopitelný a mezi jednotlivými členskými státy se liší (...) Rozdíly v právní ochraně obchodních tajemství poskytované členskými státy znamenají, že obchodní tajemství nepožívají v celé Unii rovnocenné úrovně ochrany, což vede k roztržštěnosti vnitřního trhu v této oblasti a oslabuje celkový odrazující účinek příslušných pravidel“*.

[33] Česká vnitrostátní právní úprava přitom časovou podmínku ochrany obchodního tajemství neobsahuje; případná zastaralost údajů tvořících obchodní tajemství se projeví nenaplněním některého z dílčích definičních znaků pojmu obchodního tajemství ve smyslu § 504 občanského zákoníku, typicky znaku konkurenční významnosti. Krajský soud tak v napadeném rozsudku správně dovodil, že stěžovatelem odkazovaná rozhodnutí nelze vykládat tak, že by každá informace, která vznikla před pěti a více lety, byla z tohoto důvodu vyloučena z ochrany. Ostatně o tom, že konkurenčně významné mohou být i informace staré desítky, či dokonce stovky let, svědčí např. chráněné receptury.

[34] S přihlédnutím ke konkrétním okolnostem nyní projednávané věci nelze na údaje, které byly průběžně (a po dlouhou dobu) shromažďovány osobou zúčastněnou na řízení, nahlížet izolovaně, nýbrž jako na celek, který tvoří souvislou časovou řadu údajů, jejichž zveřejnění by mohlo vést k odhalení její dlouhodobé podnikové strategie. Žalovaný v této souvislosti správně upozornil, že plynutí času nemusí relevanci těchto údajů oslabovat, ale s přibývajícím množstvím údajů v čase může naopak jejich vypovídací hodnota narůstat. Takto ucelený soubor dat totiž poskytuje podklad pro zpětnou analýzu úspěšnosti či naopak neúspěšnosti nastaveného obchodního modelu podnikání, resp. jeho dílčích parametrů, a lze z nich vysledovat dlouhodobou strategii osoby zúčastněné na řízení při poskytování konkrétního druhu služeb. V takovém případě nelze připustit, aby soutěžitel soubor dat (a to včetně dat starších pěti let), která se týkají posuzovaného relevantního trhu, veřejně zpřístupnil a poskytl je vlastním konkurentům, kteří by informace mohli využít v hospodářské soutěži, ba je dokonce zneužít v konkurenčním „boji“ o zákazníky. Znak významnosti splňují jak informace, které podnikateli samotnému poskytují lepší postavení na trhu, tak informace, které jsou využitelné konkurencí pro její vlastní podnikání. *„Konkurenční význam znamená, že dotčené skutečnosti přináší konkurenci informace, které ona chce, resp. mohou být využitelné pro její vlastní podnikání, a sama je nemá. Proto je*

konkurenceschopnost spojena s ocenitelností a utajením, resp. neznámostí“ (MELZER, F., TÉGL, P. a kol. *Občanský zákoník – Velký komentář. Svazek III.* § 419 - 654. Praha: Leges, 2014, str. 291).

[35] Dovolával-li stěžovatel v této souvislosti snah o pochopení metodologie a procesního postupu žalovaného, krajský soud správně konstatoval, že i bez těchto informací lze procesní postup žalovaného z požadovaného rozhodnutí bez problémů zjistit.

[36] V návaznosti na výše uvedené pak Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani stěžovateli námitce, že znak určitosti obchodního tajemství nemohou naplňovat informace o tom, které konkrétní údaje (a v jakém období) osoba zúčastněná na řízení neshromažďovala. Krajský soud v této souvislosti správně upozornil, že i informace o tom, že podnikatel určitá data za určité období neshromažďuje (nebo je neshromažďuje v určité struktuře a detailu), mohou definici obchodního tajemství naplnit, neboť i taková informace může být pro konkurenci potenciálně významná (ve spojitosti s informacemi dalšími).

[37] Ochranu obchodního tajemství je třeba interpretovat s ohledem na relevantní kontext konkrétní věci, a sice tak, aby se třetí osoby nemohly chráněné informace dozvědět, a to nikoli pouze přímo, ale ani jejich nepřímým odvozením. V souzené věci přitom požadované rozhodnutí obsahuje řadu informací, z nichž plyne, jaká data osoba zúčastněná na řízení uchovává, v jaké struktuře a detailu; ale též jaká data a v jaké struktuře neuchovává. Ve svém souhrnu tedy tyto informace podávají ucelený obraz a poskytují komplexní přehled (potenciálně konkurenčně významný) o způsobu podnikání osoby zúčastněné na řízení a její obchodní strategii.

[38] Jak již bylo opakovaně uvedeno výše, k hodnocení informační hodnoty údajů je nutno přistupovat s ohledem na jejich konkrétní kontext a nelze k nim přistupovat a posuzovat je izolovaně. Pokud tedy stěžovatel v kasační stížnosti výslovně cituje zveřejněnou podobu bodu 229 požadovaného rozhodnutí: „*S přihlédnutím k tomu, že Úřadu nejsou známy informace o (obchodní tajemství) a nelze je již získat, není možné rovněž exaktně vyčíslit náklady velkoobchodní nabídky*“, je z kontextu citované části patrné, že nezveřejněná informace vypovídá o údajích relevantních pro vyčíslení nákladů velkoobchodní nabídky. Uvedené platí obdobně i pro další stěžovatelem citované části textu požadovaného rozhodnutí, kde se uvádí, že „*bez znalosti (obchodní tajemství) nelze pro roky (obchodní tajemství) exaktně stanovit velikost velkoobchodních nákladů referenční nabídky RAO*“. I zveřejněním těchto informací by nepřímě mohlo dojít k odvození a odhalení údajů, které jsou pro konkurenci potenciálně významné a využitelné (či zneužitelné).

IV. Závěr a náklady řízení

[39] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[40] O nákladech účastníků řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

pokračování

[41] Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud osobě zúčastněné na řízení neuložil žádnou povinnost, ani neshledal důvody zvláštního zřetele hodné pro přiznání nákladů řízení, proto rozhodl tak, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu